ΜΙΑ ΘΕΣΙ ΚΑΙ ΜΙΑ ΑΡΝΗΣΙ

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΤΕΚΝΟΓΟΝΙΑΣ ΑΠΟ ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΘΕΩΡΗΣΙ

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΣΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ

Τὸ θέμα τοῦ ἐλέγχου τῶν γεννήσεων, τὸ ὁποῖον ἔθιξεν ὁ συνεργάτης μας κ. «Πελοποννήσιος» ἀπὸ τὶς στῆλες του, ἐξακολουθεῖ ν' ἀπασχολῇ τοὺς ἀναγνώστας μας καὶ νὰ συζητῆται καὶ πέραν τῶν «θεολόγων, ὡς καὶ τῶν θεολογούντων ἐπιστημόνων». Ἠκούσθησαν πολλαὶ γνῶμαι — κυρίως ἐναντίον τοῦ ἐλέγχου τῶν γεννήσεων. Ἤδη, ἀναγνώστρια τῆς ἐφημερίδος μας ἀπέστειλε πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Πελοποννήσου» τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν — πραγματείαν — ἡ ὁποία ἐξετάζει τὸ ζήτημα ἀπὸ τὴν ἀντίθετον ἄποψιν. Σεβόμενοι τὴν ἀρχὴν τῆς φιλοξενίας τῶν καλοπροαιρέτων ἀναγνωστῶν, τὴν δημοσιεύομεν.

Κύριε Διευθυντά,

Τὰ ζητήματα ποὺ γεννῶνται εἰς τὸ θέμα τῆς τεκνογονίας, ὅπερ ἀπασχολεῖ τὰς στήλας σας ἀπό τινος, νομίζω ὅτι περιεπλάκησαν εἰς προβλήματα, τὰ ὁποῖα ὁ χριστιανισμὸς δὲν ἦλθε διὰ νὰ δημιουργήσῃ ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπιλύσῃ. Κακῶς τίθεται ὡς ἀρχὴ ὅτι ὁ μόνος σκοπὸς τοῦ γάμου εἶναι ἡ τεκτογονία. Αὕτη, ἀναμφισβητήτως θεῖον οὖσα δῶρον, εἶναι τὸ ἐπακόλουθον. Διάφορος θέσις θὰ ὡδήγει εἰς τὴν λύσιν τοῦ γάμου εἰς ὃν ἐγεννήθησαν τέκνα, ἢ ὅτι εἰς αὐτὸν ἀπαγορεύεται ἡ μίξις, ὡς ἄνευ σκοποῦ. Καὶ τὸ ἕν καὶ τὸ ἄλλο ἀπαγορεύονται ρητῶς μὲ βασικὰ κείμενα τῆς Γραφῆς. (Ματθ. ΙΘ. 6, Μάρκ. Ι.8. Ἑβρ. ΙΓ 4, Α.Κορ.ζ. 27). Κακῶς ἐπίσης κατακρίνεται ἡ νόμιμος μίξις ὡς μιαρὰ πρᾶξις. Ὑπῆρξε ἡ σχετικὴ αἵρεσις τῶν Εὐσταθιανῶν, ὁδελυττομένων τὸν γάμον ὡς ἀκάθαρτον, ἤτις κατεδικάσθη (Καν. Θ. τῆς ἐν Γάγκρα). Ἀντιθέτως εἶναι πρᾶξις οὐ μόνον μὴ ὁδελυρά, ἀλλὰ ρητῶς ἐπιβεβλημένη, ἐξαιρέσει τῶν ἀπὸ συμφώνου ἡμερῶν ἀποχῆς δι' ἐγκράτειαν. («Ὁ ἐν γάμῳ μεριμνᾶ τὰ τοῦ κόσμου πῶς ἀρέσει τῇ γυναικί. Καὶ ἡ γυνὴ πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρί» Α.Κορ.ζ.33. «Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνήρ· Ὁμοίως δὲ καὶ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή». «Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους» κλπ. (αὐτ. 2 ΣΤ. Συνοδ. Καν. ΙΓ). Ἐξ ἄλλου, καθ' ἑαυτὴν ἡ νόμιμος μίξις εἶναι πρᾶξις κατὰ βαθμὸν καθαρωτέρα τοῦ τοκετοῦ καὶ ἐν τῷ Μωσ. Νόμῳ καὶ ἐν τοῖς Κανόσι τῆς Ὀρθοδοξίας. Οὕτω, μὲ τριήμερον ἀποχὴν ἀπὸ γυναικὸς τὰ παιδάρια Δαυὶδ ἐκοινώνησαν τῶν ἁγίων πέντε ἄρτων τοῦ ἱερέως Ἀβιμέλεχ (Α. Βασ. ΚΑ) ἐνῶ ἡ τεκοῦσα ἄρρεν ἀπεβάλλετο ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐπὶ 40 ἡμέρας. (Κανὼν εἰς ὃν ὑπεβλήθη καὶ ἡ λαμπηδόνων ἡλιακὼν Καθαρωτέρα» ἡ δὲ θῆλυ, 80 ἡμέρας. (Λευίτ. ΙΒ.2—8). Ὁ δὲ ἱερεὺς καὶ ὁ λαϊκὸς ἔγγαμος, ἀπέχων τῆς μίξεως ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας κοινωνεῖ τῶν Θ. Μυστηρίων. (ΣΤ. Συν. ΙΓ. σχόλ. Πατριαρ. Λουκᾶ), ἐνῶ ἡ λεχὼ δὲν εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν, εἰμὴ μετὰ 40 ἡμέρας καὶ δὴ ἐνῶ οἱ νεόνυμφοι προσέρχονται μετὰ 22 ἡμέρας.

* * *

Καὶ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη καὶ ἡ Καινὴ εἰς τὴν νόμιμον κοινωνίαν τοῦ γάμου ἀφίνουν ἐλευθερίαν καὶ προστασίαν. Ὁ εἰς γάμον ἐλθών: «Οὔτε ἐξελεύσεται εἰς πόλεμον, οὔτε ἐπιβληθήσεται αὐτῷ οὐδὲν πρᾶγμα· ἀθῷος ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ἐνιαυτὸν ἕνα, εὐφρανεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ». (Δευτερονομ. ΚΔ. 5). Καὶ ὁ Κύριος, εὐλογήσας αὐτοπροσώπως τὴν τελετὴν τοῦ γάμου, πλειοδοτεῖ εἰς τὴν χαρὰν διὰ τῆς ἀθρόας προσφορᾶς οἴνου καὶ οὔτε λόγος περὶ παιδίων, οὐδὲ ἀλλαχοῦ ποὺ ρυθμίζει τὸ θέμα ἐπιτακτικῶς. («Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπίταγὴν Κυρίου οὐκ ἔχω, γνώμην δὲ δίδωμι». (Α. Κορ.ζ.25). Καὶ τὴν γνώμην ταύτην ἀναλύει, ἐκτενῶς εἰς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον ὁ θεῖος Παῦλος.

Ἀπορία ὅθεν γεννᾶται διατί οἱ κληρικοὶ (ὄχι ἡ ἐκκλησία) «ἀποστεροῦν» καὶ ἐπιβάλλουν «φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα» ἐκεῖ ὅπου δὲν ἐτέθη Νόμος. Μήπως ὁ Κύριος, ὁ εὐλογήσας τὰ παιδία, δὲν ἀνέστησε καὶ τὸ μονογενὲς τῆς Ναΐν καὶ τὸ μονογενὲς τοῦ Ἰαείρου;

Ἀλλὰ καὶ πέραν τοῦ ἐν τῇ Π. καὶ τῇ Κ. Διαθήκῃ Θείου Νόμου, ὅστις οὐδὲν θεσπίζει περὶ τῆς κατὰ βούλησιν τεκνογονίας, οὐδὲν προσέθεσεν καὶ οἱ μετ' Αὐτὸν Κανόνες (κατατάξαντες τὸν γάμον, καὶ τὸ ἐπακόλουθον αὐτοῦ, ὡς προαιρετικὸν Μυστήριον), καίτοι ἔλαβον θέσιν δι' ἐπουσιωδέστατα θέματα. Τὰ συμπεράσματα τῶν ἰατρῶν ποὺ ἐπικαλεῖται ὁ ἀείμνηστος Παπακώστας εἶναι πᾶς τις ἐλεύθερος νὰ σεβασθῇ, ἀλλ' ὄχι ἐπὶ ποινῇ ἰσοβίου ἀποκοπῆς ἐκ τοῦ Σώματος τῆς ἐκκλησίας, ἀλλ' αὕτη, ὡς φιλόστοργος μήτηρ ὀφείλει νὰ παραινῇ εἰς τὸ καλὸν καὶ οὐχὶ νὰ δημιουργῇ ἀδιέξοδα ἐν ὀνόματι ἀνυπάρκτων κανονικῶν δικαιωμάτων.

* * *

Οὐδεὶς ἀρνεῖται, ὅτι ὁ ἄνευ ἱεροῦ σκοποῦ ἢ χριστιανικοῦ προγράμματος διάγων, καὶ μὴ δημιουργῶν χριστιανικὴν οἰκογένειαν διὰ τῆς ἐν μέτρῳ καὶ φρονίσει γεννήσεως, διὰ μόνον δὲ τὸν λόγον ἐγωϊστικῆς ἀπολαύσεως τῶν ἡδονῶν τοῦ βίου, εἶναι ἄφρων καὶ παραβάτης. Οὐδεὶς ὅμως ἰσχυρίζεται, ὅτι ὁ παρατάσσων στρατιὰν ὑποψηφίων πρὸς κατακυρίευσιν τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Αὐστραλίας, ἀφρόνως, ἀμέτρως καὶ ἀκρατῶς ἐπιδιδόμενος, ὀνόματι δῆθεν τοῦ θείου Νόμου, ψυχῇ καὶ σώματι, εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀναπαραγωγῆς, ἐπέτυχεν ἔργον ἀνώτερον ἑνὸς μετρημένου οἰκογενειάρχου, ἐν μέτρῳ κοινωνοῦντος τοῦ θείου καὶ ἀνθρωπίνου νόμου τοῦ γάμου, μετ' ἐγκρατείας, ὅστις ψυχῇ καὶ σώματι ἀφοσιοῦται εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν ἀνατροφὴν «2—3 συνηγμένων» ἐν τῷ Ἁγίῳ Αὐτοῦ Ὀνόματι.

Ἂς ἀφίσουν λοιπὸν τοὺς ἀφορισμούς. Καὶ ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενὴς λάχανα ἐσθίει. Ἂς πρυτανεύσῃ λογικὴ καὶ ζῶσα διὰ τῶν ἔργων πίστις. Ἂς λείψουν αἱ ἑκατέρωθεν ὑπερβολαὶ καὶ αὐθαιρεσίαι καὶ ἂς ἀφίσωμεν ὅλοι τὸ πνευματοκτόνον γράμμα χάριν τοῦ Ζωογόνου Πνεύματος. Ὁ Νόμος διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ ὄχι ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸν Νόμον (Μάρκ. Β.26—27). Ὁ Κύριος ποὺ ἐθανάτωσε τὸν ἀρνηθέντα ἀναστῆσαι σπέρμα τῷ ἀδελφῷ, ἐτροποποίησε δραβύτερον τὸν Νόμον διὰ τὴς ποινῆς τῆς δημοσίας «ὑπολύσεως» (ἐξαγωγῆς τοῦ ὑποδήματος) τῶν ὁμοίων παραβατῶν. (Δευτερ. ΚΕ. 5—10). Δοξάσατε δὴ πάντες τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινα ἐστὶ τοῦ Θεοῦ. «Τοῖς ἁγάμοις, καλὸν ἐὰν μείνωσι, «ἀλλὰ» κρεῖσσον τὸ γῆμαι ἢ πυροῦσθαι (Α.Κορ.Ζ.9).

(Κάποτε, νέα, μετέδην μὲ τὸν ἄνδρα μου εἰς τὸ κτῆμα θείου μου. Ἅγιος ἄνθρωπος. Ἤθελε καὶ τὴν ψηχήν του νὰ μᾶς δώσῃ. («Θύσον καὶ φάγε»). Μᾶς ἑτοίμασε ἕνα κάρρο φροῦτα. Ἀθύνατον θεῖε. Εὐχαριστοῦμεν. Θὰ πάρωμεν μόνον ὅσα χωροῦν στὸ «σακκοῦλι» μας. Μόνον ὅσο μποροῦμε νὰ σηκώσωμεν. («Τὸ φορτίον μου ἐλαφρὸν»). Νὰ πάρωμεν καὶ λίγα λεμονάνθη ἀπὸ αὐτὴ τὴν «ἐφτάκοιλη»; Νὰ πάρετε. (Εὐφρανεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ». Δευτερ. ΚΔ. 5). («Ἐὰν ἢ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, ὃ θέλει ποιείτω, οὐχ ἁμαρτάνει». Α΄Κορ.36). «Μὰ δὲν θὰ γίνουν καρποὶ τὰ ἄνθη αὐτά; Ἔτσι λέει ὁ παππούλης. Ἂν γίνουν λιγώτεροι θὰ εἶναι καλύτεροι. Ἂν μείνουν ὅλα θὰ γίνουν καρποὶ κιτρινιάρικοι, ἀτροφικοὶ καὶ θὰ πέσουν· (στὸ Πρεβεντόριο, εὐτυχῶς ποὺ τὸ ἔχτισαν καὶ αὐτὸ οἱ Σουηδοί). Πῆρα τότε τὰ λεμονάνθη. Δὲν κατανοοῦσα τὶ ἔλεγε ὁ θεῖος. Ἐκάναμε καὶ καρπούς. Πὰν μέτρον ἄριστον. Καιρὸς παντὶ πράγματι. Ὅλα αὐτά, τότε. Τώρα οὐκέτι ὑπέρακμοι).

Πολὺ θὰ ἐπεθυμοῦμεν τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐγκυκλίου τῶν Ἁγίων τοῦ 1937, ἀφοῦ μάλιστα εἶναι καὶ ἡ μόνη γραπτὴ πηγὴ τῶν ἐξομολόγων. Θὰ μᾶς συνεκίνει ἰδιαιτέρως ἂν περιεῖχε καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πρώην Προκαθημένου. Καλὸν θὰ ἦτο νὰ προσετίθετο καὶ τὶ πρεσβεύουν οἱ Ἅγιοι τοῦ 1937 διὰ τὸ «μεταθετὸν» τῶν ἀρχιερέων, ἐν σχέσει πρὸς τὸν ΙΔ Ἀποστολικὸν Κανόνα, ὅστις ἀπαγορεύει «καταλείπειν τὴν ἑαυτῶν παροικίαν καὶ ἑτέρᾳ μεταπηδᾶ» προφανῶς οὐχὶ χάριν ἱδρύσεως πολλῶν οἴκων προστασίας τῶν ἐκ τῆς πολυτεκνίας κοινωνικῶν θυμάτων.

Καλὴ εἶναι καὶ ἡ ἐγκύκλιος τοῦ Κυροῦ Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, ἀλλὰ ἀξίζουν τὸν κόπο τὰ λόγια ἑνὸς ἄλλου Χρυσοστόμου περισσότερο. Ἂν προτιμοῦν ἄς τὰ διαβάσουν οἱ αἰδεσιμώτατοι: «Ὁ ποιμὴν δέον νὰ στοχάζεται τὴν προαίρεσιν τῶν ἁμαρτανόντων, μή πως θέλοντας νὰ ράψῃ τὸ ἐσχισμένον τὸ σχίσῃ χειρότερα, καὶ σπουδάζοντας νὰ ἀνορθώσῃ τὸν πεσμένον, περισσότερον τὸν κρημνίσῃ (Ἰω. Χρυσοστ. Λόγος Β. περὶ ἱερωσύνης). Ἂς τὸν προσέξουν οἱ κληρικοὶ μας κάπως περισσότερον ἀπὸ τὴν ἐγκύκλιον, διότι κινδυνεύουν νὰ μείνουν μὲ τὴν πατερίτσα, ἄνευ ποιμνίου καὶ μὲ τὸ φελόνι χωρὶς τὸ Λ (λαὸς) καὶ τὸ πετραχείλι χωρὶς πρόσσιμα (ψυχαί). Καὶ τότε. Τότε ἀναγκαστικῶς θὰ τροποποιηθοῦν πολλὰ ἀρχαῖα κείμενα, π.χ., οἱ λευῖται δὲν εἶχον περιουσίαν καὶ ἀπέζων ἀπὸ τὰς δεκάτας καὶ τὰς θυσίας. (Ἀριθ. ΙΗ). «Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς ἀξιούσθωσαν τιμῆς. Ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ». (Α. Τιμ. 17). «Ὁ ἐν τῷ ναῷ ἐργαζόμενος ἐκ τοῦ ναοῦ ἐσθιέτω». Θ' ἀντικατασταθοῦν μὲ τὸ κείμενον τῆς προχθεσινῆς ἐγκυκλίου τῆς Ι. Συνόδου: «Ἡ μισθοδοσία τοῦ κλήρου καὶ ἡ συνταξιοδότησις νὰ καταβάλλεται ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τοῦ Κράτους». Πελοπόν 22)11)63 σελ. 4). Ὁ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον. Ὁ ζῶν λαὸς ἐξεδιώχθη ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν ὅπου παρέμειναν μόνον τὰ γεροντάκια, καὶ ἡ ἐκκλησία ἀδυνατεῖ νὰ συντηρήσῃ ἑαυτήν. Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος κάποτε ἔστησε τὸ Ἀντιμήνσιον εἰς τὸ καφενεῖον, ἀκολουθῶν τὸ ποίμνιον.

ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

ΛΑΧΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ 1963

ΣΑΣ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΚΑΤΙ ΤΟ

Καταπληκτικό!

Ἐφέτος ὅλα τὰ Αὐτοκίνητα θὰ ἔχουν καὶ ΖΩΝΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ "CLIPAN"

Ἐκτός

ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΟΛΛΕΣ ΑΛΛΕΣ ΔΕΚΑΔΕΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑ ΔΙΑ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ ΥΠΕΡΤΥΧΕΡΟΝ
ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΓΕΝΙΚΑ ΚΕΡΔΗ
ΑΠΟ 3 ΚΕΡΔΗ ΜΑΖΙ ΔΙΑ ΤΟΝ 1ον ΤΥΧΕΡΟΝ
ΤΩΝ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΩΝ ΣΕΙΡΩΝ 1-10
ΑΠΟ ΤΑ ΕΙΔΙΚΑ ΚΕΡΔΗ ΚΑΘΕ ΣΕΙΡΑΣ

Ὅλα

ΤΑ ΛΑΧΕΙΑ ΜΕΤΕΧΟΥΝ ΤΗΣ ΚΛΗΡΩΣΕΩΣ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΝ
ΔΙΑ ΤΑ ΓΕΝΙΚΑ ΚΕΡΔΗ!!!!

Ὅλα

ΤΑ ΚΕΡΔΗ ΠΑΡΑΔΙΔΟΝΤΑΙ ΧΩΡΙΣ ΟΙ ΤΥΧΕΡΟΙ ΝΑ ΠΛΗΡΩΣΟΥΝ ΟΥΤΕ ΔΡΑΧΜΗ

Ἀγοράσατε ἐπιμόνως ΑΠΟ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ

ΛΑΧΕΙΑ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΛΕΞΕΙΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΕΝΩ ΕΜΑΡΤΥΡΕΙ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 3ης ΣΕΛΙΔΟΣ

φαίνεται καθαρὰ ἡ δύναμις καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Σταυροῦ. Αὐτὸς δὲν ἦτο χαραγμένος εἰς τὴν σημαίαν τῆς Ἐπαναστάσεως, ὅταν ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς ἔδιδε τὸ σύνθημα διὰ τὴν ἐπανάστασιν εἰς τὴν πόλιν μας; Καὶ Αὐτὸς δὲν ἦτο ποὺ ἔδωσε τὴν ἀκράτητον ἐκείνην ὁρμήν, ἡ ὁποία ἔγινεν αἰτία τῆς νίκης τῶν ὀλιγοστῶν Ἑλλήνων ἔναντι τῶν πολυπληθῶν ἐχθρῶν των;

Ὁ Σταυρός... Εἶναι τὸ μεγαλύτερον, τὸ ζωντανώτερον κήρυγμα, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ συγκινήσῃ καὶ τὴν πλέον πεπωρωμένην καρδίαν τοῦ πλέον ἀσυγκινήτου ἀνθρώπου. Ἕνα βλέμμα, ἕνα μόνον δάκρυ ἐὰν χύσωμεν ἀτενίζοντάς τον, εἶναι ἀρκετὸν διὰ νὰ μᾶς σώσῃ. Ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ αὐτὰ τὰ δάκρυα τὰ μεταβάλλει εἰς διαμάντια.

«Ἄγκυραν» ὀνομάζει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἐλπίδα τοῦ Χριστιανοῦ, «ἄγκυραν ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν». Ἀλλ' ἐὰν ἡ ἐλπὶς εἶναι ἄγκυρα, ἡ ὁποία κρατᾷ ἀσφαλὲς τὸ πλοιάριόν μας ἐν μέσῳ πελάγους τρικυμιώδους, ὁ Σταυρὸς εἶναι λιμὴν ἀσφαλής, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Χριστιανὸς εὑρίσκει τὴν ἄνεσιν, τὴν γαλήνην, τὴν σωτηρίαν.

Κάποτε ἕνας συγγραφεὺς εἶχε μίαν παράξενον ἰδέαν. Ἤθελε νὰ γράψῃ ἕνα βιβλίον, τὸ ὁποῖον θὰ εἶχε μίαν μόνον σελίδα, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ὑπῆρχε μόνον μία φράσις, αὕτη θὰ ἀπετελεῖτο ἀπὸ μίαν λέξιν, ἡ ὁποία ὅμως θὰ ἐξέφραζεν ὅλα, ὅσα ἐῆθελε νὰ εἴπῃ. Σκέφθηκε πολύ, μέχρις ὅτου καταλάβῃ ὅτι αὐτὸ ἦτο ἀδύνατον. Ἀλλὰ αὐτό, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀδύνατον διὰ τὸν συγγραφέα, αὐτὸ ἀκριβῶς ἐπέτυχε τὸ χριστιανικὸ «πιστεύω». Ὑπάρχει μία μόνον λέξις, ἡ ὁποία περιέχει καὶ ἐγκλείει μέσα της τὸ πᾶν· Ἡ λέξις «Σταυρός».

«Σᾶς παρακαλῶ, αἰδεσιμώτατε», εἶπε κάποτε ἕνας στρατηγός, ὁ ὁποῖος κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ἀπευθυνόμενος εἰς τὸν στρατιωτικὸν ἱερέα, «μεταβιβάστε αὐτὸν τὸν Σταυρὸν εἰς τὸν υἱόν μου». Ἔπειτα, ὅμως, τὸν ἐπῆρε πάλιν. «Μ' αὐτὸν θὰ πεθάνω», εἶπε. «Ὅταν θὰ πεθάνω, πάρτε τον ἀπὸ τὰ χέρια μου καὶ δόστε τον στὸν υἱόν μου».

«Χαίροις, ὦ Σταυρέ...» Οἱ λόγοι αὐτοὶ φέρουν τώρα εἰς τὴν μνήμην μου τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου: «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι».

Καὶ ἀπὸ τότε ὀνομάζομε «σταυρὸν» κάθε θλῖψιν, κάθε ἀγῶνα, κάθε θυσίαν. Ἴσως ἀπὸ τὰ νεανικά μας χρόνια νὰ βλέπωμε τὴν σκιὰν τοῦ Σταυροῦ νὰ μᾶς ἀκολουθῇ εἰς τὰ βήματά μας. Ἴσως τὰ νέφη τῶν παρεξηγήσεων νὰ σκεπάζουν τὴν ψυχήν μας. Ἴσως τὰ ὡραιότερά μας ὄνειρα νὰ μαραίνωνται ὡσὰν ρόδα εἰς ἀνθογυάλι. Ἴσως αἱ προσπάθειαί μας νὰ ἀστοχοῦν καὶ νὰ ἐμπαίζωνται καὶ νὰ περιγελῶνται ἀπὸ τοὺς συνανθρώπους μας. «Χαίροις, ὦ Σταυρέ...». Οἱ λόγοι τοῦ Ἀποστόλου ἂς μᾶς δυναμώνουν τότε... Καί, μέσα εἰς τὴν φθινοπωρινήν, ἀπὸ τὰς θλίψεις, φύσιν, ὁ Σταυρὸς ἂς στηλώνεται, ψηλώνοντας ὁλονὲν πρὸς τὰ οὐράνια. Τὸ φῶς τῆς ἀληθείας ἂς ἀνθίζῃ τότε σὰν κρίνος, ποὺ θὰ εὐωδιάζῃ πάντοτε μέσα μας...

Τὸ νὰ ὑπομένωμεν τοὺς κόπους καὶ τοὺς ἐξευτελισμοὺς τῆς ζωῆς ἡνωμένοι μὲ τὰ φρικτὰ Πάθη, αὐτὸ μᾶς φέρει κοντὰ εἰς τὸν Θεόν. «Ὅπου Σταυρός, ἐκεῖ Χριστός». Καὶ ἀναμφιβόλως ἀπὸ τὸν Χριστὸν ἤντλησε τὴν δύναμιν ἐκείνην ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας.

Εἰς τὰ ἴχνη του, λοιπόν, ἂς βαδίζωμεν. Ἀπὸ τὸν Σταυρόν του ἂς ἀντλῶμεν δύναμιν καὶ εἰρήνην καὶ θάρρος. Ὡρισμένως, θὰ ἔλθῃ ἡ στιγμὴ τῆς τελικῆς νίκης, ὅταν ὁ Σταυρός, τὸν ὁποῖον ἐκλήθη τότε ὁ Ἀπόστολος καὶ ἡμεῖς τώρα καλούμεθα νὰ βαστάσωμεν, θὰ μεταβληθῇ εἰς θρόνον δόξης καὶ μεγαλείου.

Γεμάτη δέος τώρα, ἀκούω τὰ λόγια τοῦ ποιητοῦ :

«Στὴ δοξασμένη Σου θωριὰ
φτερώνει μου, Σταυρέ, ἡ ψυχή!
Ποιὰ θὰ μὲ ρίξῃ δύναμι;
Ποιὰ τοῦ κακοῦ δαιμόνια;
Βλέπω στὴν ἅγια Σου κορφὴ
τάγκαθερὸ στεφάνι Σου
τοῦ ἀγῶνα μου κορῶνα!»

Σταυρωμένος ἀποθνήσκει ὁ Ἀνδρέας. Οἱ ἐχθροί του θὰ μπορέσουν νὰ ἡσυχάσουν πλέον. Μὰ ἡ νίκη δὲν ἀνήκει εἰς αὐτούς. Εἰς τὸν ἅγιον ἀνήκει. Ὅ,τι ἀπέμεινεν ἀπὸ τὸν Αἰγεάτην, ἀποτελεῖ τὸ ὄνειδός του, τὴν αἰωνίαν του καταδίκην. Ὅ,τι ἀπέμεινεν ἀπὸ τὸν Ἅγιον, ἀποτελεῖ δόξαν αἰωνίαν, δόξαν ἄφθαρτον καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν καὶ διὰ τὴν αἰωνιότητα.

«Χαίροις, ὦ Σταυρέ...». Καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ Ἁγίου ἐπέταξεν εἰς τοὺς οὐρανούς, πλησίον Ἐκείνου, τὸν Ὁποῖον τόσον πιστὰ ὑπηρέτησεν. Καὶ τὸ ὄνομά του τὸ Ἅγιον θὰ μνημονεύεται μὲ θαυμασμὸν καὶ σεβασμὸν μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΟΥΣΣΑ

ΑΙ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΑΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΤΟΥ ΣΚΗΝΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΓ. ΑΝΔΡΕΟΥ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 3ης ΣΕΛΙΔΟΣ

πιρροὴν ἐπὶ τοῦ συζύγου της. Αὐτὴ ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς τότε πρωτευούσης τῆς Ρωσίας Μόσχας εἰς πλῆθος Ἑλλήνων φυγάδων τοῦ Βυζαντίου, μετὰ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ, οἱ ὁποῖοι παρέσχον εἰς τὴν Ρωσίαν ἐπιφανεῖς πολιτικοὺς ἄνδρας, διπλωμάτας, φιλοσόφους, διπλωμάτας, θεολόγους. Αὐτοὶ ἀνεδημιούργησαν τὴν Ρωσίαν καὶ αὐτοὶ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀπαρχὴν διπλωματικῶν σχέσεων μετὰ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης. Ἡ ἱστορία ἀνεκήρυξε τὸν Ἰοῦὰν Μέγαν. Ἀλλ' εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ Σοφίαν, εἰς τὸ τέκνον τῶν Πατρῶν, τὰ ἱστορικὰ πεπρωμένα ἐπεφύλασσον τὸν κυριώτερον μοχλὸν τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ρωσίας καὶ τῆς εἰσόδου αὐτῆς εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν οἰκογένειαν.

☆

Ἔκτοτε, λοιπόν, καθ' ὅλους τοὺς διαρρεύσαντας αἰῶνας, οὐδὲν παρέμεινεν ἐν Πάτραις ἐκ τοῦ πανσέπτου λειψάνου μέχρι τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1848, ὁπότε ὁ τότε αὐλάρχης τοῦ Τσάρου πασῶν τῶν Ρωσιῶν Ἀνδρέας Μουράβιεφ, ἐλθὼν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς εἰς μνήμην τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἑορτῆς, ὅπως προσκυνήσῃ τὸν τάφον Αὐτοῦ, ἐδωρήσατο εἰς τὸν Ναὸν κλάσμα τοῦ μεγάλου δακτύλου τῆς χειρὸς τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, εὐλαβῶς, ἕως τότε, φυλασσόμενον εἰς τὴν ἐν Ἄθῳ Ἱερὰν Μονὴν τῶν Ἰβήρων, δῶρον ἐπίσης πρὸς αὐτὴν Βυζαντινοῦ Αὐτοκράτορος.

Μάλιστα, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς δωρεᾶς ταύτης, καθιερώθη τότε καὶ ἡ λιτανεία τοῦ τιμίου τούτου λειψάνου, τῆς ὁποίας καὶ αὐτὸς ὁ Μουράβιεφ μετέσχε. Καὶ ἡ ἐτησία αὐτὴ λιτανεία, ἐν πανδήμῳ συναγερμῷ καὶ μονοεκκλησίᾳ, ἀργούντων κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην ἡμέραν ὅλων τῶν ἄλλων ναῶν τῆς πόλεως, ἐτελεῖτο συνεχῶς ἐπὶ 26 ἔτη, ἤτοι μέχρι τοῦ ἔτους 1874, ὁπότε ὅμως, συνεπείᾳ ἐκτρόπων κατὰ τὴν διαδρομὴν αὐτῆς, κατηργήθη ὑπὸ τοῦ τότε ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν Κυρίλλου τοῦ Χαιρωνίδου. Παρῆλθον ἕκτοτε 56 ἔτη, μέχρι τοῦ 1930, ὁπότε καὶ ἐπανασταθεῖσα, ἡ λιτανεία αὕτη διεξάγεται κατ' ἔτος μετὰ πάσης ἐπιτυχίας, ἀληθὲς ὑπόδειγμα τάξεως καὶ ἐκκλησιαστικῆς εὐπρεπείας.

Ὡς ἐν ἀρχῇ τῶν ἁπλῶν τούτων σημειώσεών μου ἐξέθεσα, ἡ Ἀχαΐα καὶ δὴ ἡ πόλις τῶν Πατρῶν, τέρμα τῆς ἀποστολικῆς πορείας οὗ Πρωτοκλήτου, καθηγιάσθη διὰ τοῦ τιμίου Αὐτοῦ αἵματος. Διὰ τοιούτων δ' ἡ πόλις ἀρρήκτων δεσμῶν συνδεομένη καὶ πρὸς τὴν εὐαγγελικὴν τοῦ ἐνδόξου Ἀποστόλου διδασκαλίαν καὶ πρὸς τὸν μαρτυρικὸν Αὐτοῦ θάνατον, δὲν ἔπαυσε ἀπὸ τῶν πρώτων χριστιαικῶν χρόνων παντοιοτρόπως νὰ τιμᾷ καὶ νὰ γεραίρῃ τὴν μνήμην Αὐτοῦ, ἀποκληθεῖσα καὶ «πόλις τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου».

Καὶ κατὰ μὲν τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους ἡ πρὸς τὸν Ἀπόστολον